Sveriges Kommuner och Regioner

En politik för Sveriges sammanhållna utveckling

Svesam-utredningens slutbetänkande

Sveriges Kommuner och Regioner

Tidplan

- 29 juni slutbetänkande lämnas till regeringen
- V 33-34 skickas på remiss
- 31 aug SKR remisshearing
- 10 sep avstämning regional kontakts internat
- Mitten av nov prel. sista svarstid remiss

Ny politik för sammanhållning och konkurrenskraft – två blir ett

- Den regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitiken slås samman till en sammanhållen utvecklingspolitik.
- Hela Sveriges sammanhållning behöver prioriteras politiskt

- ➢ Staten har ett huvudansvar för att Sverige håller samman, staten behöver få en viktigare roll än idag
- ➢ Politiken ska genomsyras av ett rumsligt helhetsperspektiv
- ➢ Tydligare fokus på inomregionala skillnader och olika geografiers skilda förutsättningar

Sveriges Kommuner och Regioner

Fyra prioriterade områden

- kompetensförsörjning
- transportinfrastruktur
- digital infrastruktur
- näringslivsfrämjande arbete och stöd till kommersiell service

Regionalpolitik är nationell politik

1. **Staten behöver ta ett större ansvar för att landet ska hålla samman**

- Förtydligade uppgifter i instruktionen för de myndigheter vars verksamhet är av störst betydelse för politikområdet.

Tillväxtverket	Arbetsförmedlingen	Trafikverket
Länsstyrelserna	MYH	PTS

Exempel Arbetsförmedlingen

- Arbetsförmedlingen ska *inom ramen för sitt verksamhetsområde bidra till att den sammanhållna utvecklingspolitikens mål uppnås*.
- Arbetsförmedlingen ska *särskilt verka för en kompetensförsörjning som bidrar till att det i alla delar av landet fi*nns goda förutsättningar för boende, arbete och välfärd samt näringslivets konkurrenskraft, förnyelse och omställning.
- Myndigheten ska *samverka med regionerna i deras arbete att fastställa mål och prioriteringar för det regionala kompetensförsörjningsarbetet* samt *använda sig av regionernas mål och prioriteringar för det regionala kompetensförsörjningsarbetet v*id planering och genomförande av arbetsmarknadspolitisk verksamhet.
- Årligen *analysera hur myndighetens insatser och resultat fördelar sig mellan olika län och kommuner* och hur myndigheten bidrar till en god kompetensförsörjning i hela landet.

Sveriges Kommuner och Regioner

Regionalpolitik är nationell politik

2. Staten behöver vara mer närvarande

- Regeringen ska mer aktivt än idag styra de statliga myndigheterna så att deras verksamheter lokaliseras på ett sådant sätt att de finns tillgängliga för invånare och företag i hela landet.
- Tillväxtverket och Trafikverket ska ha den regionala indelning som följer av förordningen (2022:593) om vissa förvaltningsmyndigheters regionala indelning.

Regionalpolitik är nationell politik

3. Staten behöver samordna sig bättre

En samordnande funktion i Regeringskansliet.

- samordna styrningen av den sammanhållna utvecklingspolitiken
- bidra till att utveckla politiken genom att ta fram nya förslag på prioriteringar
- inrättas vid det departement som ansvarar politiken.

Övriga berörda departement;

Arbetsmarknadsdepartementet (Arbetsförmedlingen), Finansdepartementet (länsstyrelserna och PTS), Klimat- och näringslivsdepartementet (Tillväxtverket) och Utbildningsdepartementet (MYH)

Tillväxtverket

- Samordnande uppgifter (stabsfunktion) inom den förnyade sammanhållna utvecklingspolitiken.
- Lämna förslag och rekommendationer som syftar till att utveckla politiken.
- Stödja statliga myndigheter och regioner i deras arbete.

- använda sig av underlag bland annat från regionerna, men också från länsstyrelserna.

Tillväxtverket kommer att få en mer strategisk roll än som är fallet idag.

Tillväxtanalys

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser ska

- utveckla och tillhandahålla kvalificerade kunskapsunderlag
- utvärdera, analysera och redovisa effekter av statens insatser för den sammanhållna utvecklingspolitiken .

Den 1 januari 2027 inordnas myndigheten Trafikanalys i Tillväxtanalys, sammanslagningen kan förbättra förutsättningarna för fördjupade analyser

Sveriges Kommuner och Regioner

Länsstyrelsen

- Ska inom sitt ansvarsområde främja andra statliga myndigheters deltagande i det sammanhållna utvecklingsarbetet i länet.
- Ska inom relevanta delar av sin verksamhet genomföra åtgärder för att förbättra sitt arbete för att främja länets utveckling och regional tillväxt.
- Ska utifrån ett sektorsövergripande perspektiv analysera de utmaningar och förutsättningar för utveckling i länet som myndigheten har identifierat i inom sitt ansvarsområde. Analysen ska kunna användas som underlag för regeringens styrning samt till Tillväxtverkets övergripande analyser och samordning av den sammanhållna utvecklingspolitiken.

Länsstyrelsernas uppgifter ska komplettera, inte överlappa, regioners och andra statliga myndigheters uppgifter

Regionerna får ett mer avgränsat uppdrag

- Regionerna fråntas den samordnande rollen på regional nivå
- Regionernas uppdrag avgränsas till specificerade uppgifter inom följande områden:

  - Kompetensförsörjning
  - Transportinfrastruktur
  - Digital infrastruktur
  - Näringslivsfrämjande arbete och stöd till kommersiell service

  - Besluta om användningen av vissa statliga medel samt utföra uppgifter inom EU:s strukturfondsprogram
  - Utöver dessa lagstadgade uppgifter kan regionerna välja att bedriva ett mer ambitiöst utvecklingsarbete i enlighet med den regionala självstyrelsen.
  - Staten kan över tid också identifiera nya sakområden som ska prioriteras

Sveriges Kommuner och Regioner

Exempel kompetensförsörjning

- En region *ska fastställa prioriteringar för det regionala kompetensförsörjningsarbetet och tillhandahålla bedömningar av länets kompetensbehov inom offentlig och privat sektor på kort och lång sikt.*
- Regionen ska vidare *genomföra insatser som främjar samverkan mellan relevanta aktörer och i övrigt bidrar till en god infrastruktur för kompetensförsörjning*.
- Regeringen ska *ge SCB i uppdrag att tillsammans med Arbetsförmedlingen utveckla sina statistiska underlag så att de blir mer anpassade till regionernas uppgift* att göra bedömningar om länets kompetensbehov.

RUS ersätts av strategisk utvecklingsplan

Den strategiska utvecklingsplanen ska

- utgå från en analys av förutsättningarna för utveckling i länet, som omfattar utmaningar, möjligheter, behov av förändring och kapacitet för omställning,
- fokusera på regionernas specificerade uppgifter enligt den föreslagna lagen om sammanhållet utvecklingsarbete,
- omfatta konkreta insatser som regionen ska genomföra,
- beskriva hur regionerna avser genomföra insatser som främjar samverkan mellan relevanta aktörer, och
- tillämpa ett rumsligt perspektiv, såväl vad gäller analys som prioriteringar och insatser.

Statsbidrag till vissa mindre kommuner

I syfte att säkerställa en strategisk utvecklingskapacitet så att kommunen kan bidra i arbetet med att förverkliga målen med den sammanhållna utvecklingspolitiken.

- åtgärder som bidrar till att uppnå målet om ett sammanhållet, robust och konkurrenskraftigt samhälle,
- framtagandet av en övergripande plan för att stärka kommunens strategiska utvecklingskapacitet.

Tillväxtverket föreslås administrera bidraget

Särskilda yttranden

Karin Hermansson, Regionerna

” Samordning och styrning är inte samma sak. Regionernas arbete bygger på frivillighet, dialog och gemensamma prioriteringar, inte på överordning eller formell beslutanderätt över kommuner eller myndigheter.”

” Utan ett samordningsuppdrag och ett demokratiskt förankrat mandat finns en risk att utvecklingsfrågor hanteras mer fragmenterat och att olika aktörer arbetar parallellt snarare än tillsammans.”

Ellinor Ivarsson, SKR

”En sådan genomgripande förändring av regionernas uppdrag och roll som utredningen föreslår, riskerar att kraftigt försvaga den kapacitet och den utvecklingsförmåga som regionerna vigt stora resurser till att bygga upp under många år”.

Sveriges Kommuner och Regioner

Kommentar SKR

2026-06-30
Pressmeddelande

Låt regionerna fortsatt få samordna på regional nivå

Utredningen för Sveriges sammanhållna utveckling (SVESAM) presenterade igår sitt slutbetänkande. SKR välkomnar flera förslag, men avråder från att ta ifrån regionerna deras samordnande roll.

Kommentar SKR

Dagens Samhälle

Regionpolitik

SKR-kritik mot statlig utredning: Skulle slå hårt mot regionerna

Publicerad: 1 juli 2026, 13:16

Svesam-utredningen ska stärka hela Sverige. Men ett förslag får skarp kritik från Sveriges Kommuner och Regioner. Det ”riskerar att kraftigt försvaga” den kapacitet regionerna har lagt mycket tid och pengar på att bygga upp, skriver SKR i ett särskilt yttrande.

